

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

III. De requisitis ad peccatum, vbi de eius malitia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

CAPVT II.

De Peccato actuali, & habituali.

§. 1.
Actuale
pecca-
tum.

6. **Q**uidnam Actuale peccatum? Sic à priori definitio: Est priuatio debitæ rectitudinis. A posteriori autem sic dictum est, vel factum, vel concupitum contra legem Dei æternam. Siue: Auerſio à Deo, & conuerſio ad creaturam. Itaque in omni peccato duo inesse aſſero, materiale, & formale. Materiale est ipse actus, v. gr. actus detractiõnis: formale autem est priuatio bonitatis, aut rectitudinis, quæ illi actui debetur. Qui enim loqui curat de factis alienis, absque famæ læsione loqui tenetur.

§. 2.
Habitua
le pecca-
tum.

7. **P**eccatum Habitua le quid? Est quædam labe, seu macula ex peccato actuali relicta. Quam quidem maculam in duobus consistere aſſero, primò in malitia actus præteriti moraliter perseverante per modum habitus; vel in extrinseca denominatione ab actu præterito nondum per penitentiam retractato, vnde homo peccator denominatur. Secundo in priuatione gratiæ habitualis, quæ est nitor animæ, & pulchritudo.

CAPVT III.

De requisitis ad Peccatum, ubi de eiusdem malitia.

8. **Q**uidnam ad Peccatum mortale requiritur? Plena, & expressa aduertentia malitiæ, aut saltem dubium expressum. Nisi enim quis aduertat opus, quod gerit, esse malum, vel mali periculum adnexum habere; aut nisi formaliter dubitet, censetur inuincibili inaduertentia laborare, quæ non minus excusat à peccato, quàm inuincibilis ignorantia; quia ubi non est aduertentia, ibi non adest voluntarium, v. g. sic excusatur à crimine, qui in die ieiunij carnes comedit, nihil cogitans de ieiunio. Item requiritur consensus saltem virtualis; quia nullum est peccatum, nisi sit voluntarium.

9. **D**ubitat quis, an habuerit consensum sufficientem ad lethale delictum? Has regulas præscribo. Si homo sic se dignoscatur affectum, ut nollet peccatum committere, si maxime posset: vtpurimum iudicandum est, consensum sufficientem

ad peccatum mortale non adfuisse. Si dubitans conscientia est adeo timorata, ut peccatis dissentire soleat, ut plurimum indicandum, plenam aduertentiam, & consensum non exhibuisse, licet aliqua in repellendis tentationibus negligentia laborarit. Cum autem quis dubitat, an aliquod fecerit, seu voluerit somno correptus, an in vigilia? haud leue iudicium est, plenam aduertentiam, & consensum minimè adfuisse.

10. Datur in indiuiduo vllus deliberatus actus, qui sit indifferens? Minimè, sed quemlibet bonum, aut malum esse sentio. Dantur tamen aliqui actus, qui secundum speciem nec boni sint, nec mali, v. g. actus comedendi, &c. Huiusmodi actus nec sunt boni ex obiecto, neque prohibiti, sed indifferentes.

11. Malitia peccati ac iniuria infiniti Dei, quae reperitur in peccato, est ne intrinsecè infinita? Non; quia tanta est malitia peccati, & iniuria Dei, quanta est bonitas actui debita; sed bonitas debita actui non est infinita; ergo neque malitia, nec Dei offensa. Iniuria quidem Deo irrogata grauior est, quàm iniuria hominibus facta, non tamen infinita; alioquin etiam iniuria, quae Deo per peccatum veniale irrogatur, infinita esset.

CAPVT IV.

De Peccato Mortali, & Veniali.

12. Quid peccatum Mortale, & Veniale? Mortale est, quod amicitiam cum Deo dissoluit, & peccatorem reum aeternae poenae constituit. Veniale autem neque Deo hominem reddit inimicum, nec aeterno dignum supplicio; sed solummodo temporalia poena dignum, cum faciliè veniam adipiscatur.

S. I.
Mortale,
& ve-
niale
pecca-
tum.

13. Quotuplex Veniale peccatum? Triplex. Primò dicitur veniale ex suo genere, quod ex sua natura & obiecto, circa quod versatur, est leue, ut verbum otiosum, mendacium iocosum. Secundò, dicitur Veniale ex imperfectione deliberationis, & aduertentiae ut percussio ex subita ira. Tertio, dicitur Veniale ex paruitate, seu leuitate materiae, ut furtum pommorum, aut nummorum in quantitate parua.

14. Datur ne paruitas materiae in re qualibet. Minimè. In materia enim Simoniae, Odij Dei, iuramenti falsi, & Rei